

SIGURNI OD NASILJA PRIRUČNIK ZA PREVENCIJU OD VRŠNJAČKOG NASILJA

SCOUTS®
Sivaramo Bolji Svijet

Safe from Harm

SCOUTS®

Creating a Better World

© World Scout Bureau Inc.
January 2020

World Scout Bureau Global Support Centre
Kuala Lumpur Suite 3, Level 17
Menara Sentral Vista
150 Jalan Sultan Abdul Samad
Brickfields, 50470 Kuala Lumpur
MALAYSIA

Tel.: + 60 3 2276 9000
Fax: + 60 3 2276 9089

worldbureau@Scout.org
Scout.org

Reproduction is authorised to National Scout Organizations and Associations which are members of the World Organization of the Scout Movement. Credit for the source must be given.

Photos by: Hank Hyungkyu Jang, Jean-Pierre Pouteau,
Victor Ortega, Dolores García, Annie Weaver, George
Botros, Lynn Peck, Anika Tahsin, Enrique Leon

Endorsed by:

OFFICE OF THE SPECIAL REPRESENTATIVE OF THE SECRETARY-GENERAL ON VIOLENCE AGAINST CHILDREN

The Special Representative of the Secretary-General on Violence against Children is an independent global advocate in favour of the prevention and elimination of all forms of violence against children, mobilizing action and political support to achieve progress the world over.

The mandate of the SRSG is anchored in the Convention on the Rights of the Child and other international human rights instruments and framed by the UN Study.

Originalni naziv:

SAFE FROM HARM ANTY-BULLYING TOOLKIT

Lokalni naziv:

SIGURNI OD NASILJA - PRIRUČNIK ZA PREVENCIJU OD
VRŠNJAČKOG NASILJA

Tekst preveo: Sanjin Samardžić

Tekst prilagodio: Denis Samardžić

DTP priprema: Zekerijah Avdić

Fotografije: foto arhiv SIGZ-a

Izdavač: Savez izviđača grada Zenica

Štampa: Graftit d.o.o. Zenica

Godina: 2023.

**SIGURNI OD NASILJA
PRIRUČNIK ZA PREVENCIJU
OD VRŠNJAČKOG NASILJA**

SIGURNI IZVIĐAČI

**SIGURNI OD NASILJA
PRIRUČNIK ZA PREVENCIJU
OD VRŠNJAČKOG NASILJA**

6

Rekao si “Siguran od nasilja?”

- **Zbog čega ovaj set aktivnosti i kako može biti korišten?** 7
- **Šta je zaštita od nasilja?** 8
- **Razumijevanje pojma maltretiranja** 9
- **Odgovar na maltretiranje kako bi se postigli održivi razvojni ciljevi** 11
- **Zbog čega je važno odgovoriti na maltretiranje?** 13

14

Sigurni od nasilja Radionice

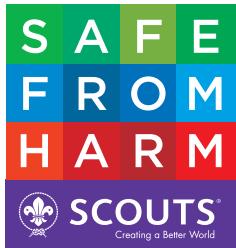
34

Materijal za štampanje

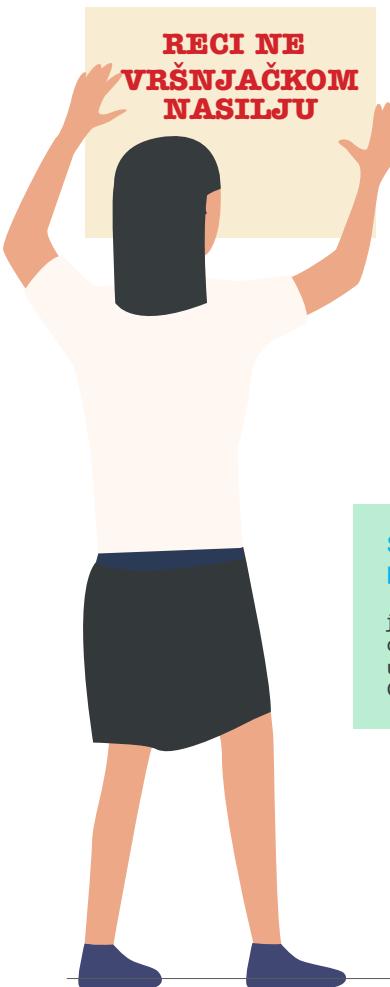
- **Učenje kako biti siguran od nasilja** 35
- **Kartica za sigurnost** 36
- **Obećanje protiv zlostavljanja** 39

1 Rekao si “Siguran od nasilja?”

Zbog čega je napravljen ovaj set aktivnosti i kako može biti korišten?

WOSM-ov novi priručnik "Sigurni od nasilja – priručnik za prevenciju od nasilja" namjerava voditi odrasle vođe i lidere u smjeru osnaživanja mladih ljudi po pitanju maltretiranja, nudeći obrazovne alate za sve starosne grupe. Postavlja ciljeve za učenje, predlaže teme za rad u grupama, nudi zabavne obrazovne aktivnosti i opisuje kako ih implementirati kroz rad u izviđačkim, ali i drugim grupama.

Izvorni materijali i radionice u ovom priručniku također mogu biti korištene od strane trenera i izviđača administratora koji rade u interkulturalnim timovima ili u grupama za regrutaciju u kojima se treba pozabaviti temom maltretiranja i diskriminacije. Svaka radionica je osmišljena da bude lagana zahvaljujući štampanim materijalima koje ćete pronaći u odjeljku sa dodacima ovom dokumentu

Sigurni od nasilja- priručnik za prevenciju od nasilja

je prvi u nizu alata koji će omogućiti da ova tema u potpunosti bude uključena u Omladinski program izviđaštva.

Kako možete koristiti priručnik?

Na početku, otkrijte različite aktivnosti i igre koje možete raditi sa svojim jedinicama, učenicima ili drugovima. Zatim se inspirišite praktičnim primjerima koje možete aktivno koristiti protiv maltretiranja i istražiti različite vizuale koje možete koristiti za promovisanje borbe protiv maltretiranja.

Konačno, odvojite malo vremena da definišete koju radnju možete poduzeti pojedinačno ili sa vašom jedinicom da se pridružite globalnoj borbi protiv maltretiranja ili bilo kojeg drugog oblika nasilja!

Šta je sigurnost od nasilja?

To je odgovornost u koju su uključeni svi u izviđačkom pokretu kako bi se sigurnost učesnika u bilo kojoj aktivnosti stavila na prvo mjesto. Ovo uključuje kako njihovu fizičku sigurnost, tako i njihovu moralnu i emocionalnu sigurnost.

Mladi su primarna ciljna grupa svih materijala **"Sigurni od nasilja"** i radnji koje je poduzeo izviđački pokret, kao npr. kreiranje e-učenja, pružanje treninga, podizanje svijesti tokom dogadaja itd. Sigurnost od nasilja također ima uticaj na zaštitu odraslih volontera i osoblja, članova i bilo koje osobe povremeno uključene u izviđačke aktivnosti, budući da je u svojoj u srži izviđaštva stvaranje sigurnijeg prostora za sve kako bi uživali u svom izviđačkom iskustvu.

Izviđački pokret gradi strategije i akcije da promoviše dobrobit ličnog razvoja i sigurnost svakog od svojih članova prema stvaranju sigurnijeg društva za sve.

To prepoznaće da svi mladi ljudi, bili oni članovi naše organizacije ili ne, imaju ista prava bez obzira na njihovo porijeklo (kulturna, etnička pripadnost, jezik, seksualne sklonosti, religija, itd.).

Izviđački pokret takođe podržava pristup za sve osnovne usluge uključujući zdravstvene, obrazovne, socijalnu zaštitu i pravdu. Izviđačka metoda, bitna je karakteristika Programa za mlade i izgrađena je oko ideje razvoja zdravog i prijateljskog individualnog ponašanja za same izviđače, ali i u njihovom odnosu prema drugima.

Ovo je posebno vidljivo kada gledamo u Obćanje i zakone izviđača. Izviđački pokret je učinio sigurnost od nasilja prioritetom svojih aktivnosti i radi na implementaciji sigurnosti od nasilja u svakom dijelu rada organizacije (komunikacije, upravljanje, obrazovanje i sl.), kako bi se zaštitili od situacija zlostavljanja svih njenih članova i učesnika.

Svjetska politika Sigurnosti od nasilja, mnogi drugi dokumenti i rezolucije dozvolili su izviđačima da prave ogromne korake kako bi stvorili sigurno okruženje i tako preventivna djelovanja u fragmentu nasilja.

Razumijevanje nasilja

Sigurni od nasilja (Safe from Harm) postoji da zaštiti mlade ljude od svih oblika zlostavljanja uključujući fizičko, moralno, seksualno i emocionalno zlostavljanje. Maltretiranje je jedan od oblika zlostavljanja. Šta podrazumevamo pod maltretiranjem?

Maltretiranje je... .

Neravnoteža moći:

Ljudi koji maltretiraju koriste svoju moć — kao što je fizička snaga, pristup sramotnim informacijama, popularnost ili druge faktore koji definisu moć — da kontrolisu ili povređuju druge. Uneravnotežena snaga se može promijeniti tokom vremena i u različitim situacijama, čak i ako uključuje iste ljudе.

Maltretiranje uključuje radnje kao što su prjetnje, širenje glasina, napad na nekoga fizički ili verbalno i namjerno isključivanje nekoga iz grupe. Neki oblici maltretiranja čak mogu i preći u nezakonito ili kriminalno ponašanje.

Ponavljanje:

Maltretiranje je ponašanje koje se ponavlja, i kao takvo, dešava se više od jednog puta.

Ovaj priručnik se fokusira na maltretiranje koje se dešava između mlađih ljudi (vršnjačko nasilje). Međutim, maltretiranje se može takođe dešavati između odraslih i mlađih ljudi.

MALTRETIRANJE

je oblik nasilja gdje je jedna osoba izložena tokom vremena više puta negativnim radnjama kao što su povreda ili nelagodnost koju nameće neka osoba drugoj osobi ili grupa ljudi na drugu grupu ljudi.

Maltretiranje se često opisuje kao oblik uznenimiravanja koji je počinio zlostavljač koji je u poziciji fizičke ili društvene moći.

Vrste maltretiranja

Verbalno

govoriti ili pisati neljubazne riječi o nekome. Može uključiti zadirkivanje, prozivanje i prijetnje.

Društveno nasilje

uključuje povredu nečijeg ugleda ili odnosa, kao što je namjerno isključivanje nekoga, sramoćenje ili širenje glasina o nekome.

Fizičko maltretiranje

uključuje tjelesno ozljedivanje osobe, kao što je udaranje(rukama,nogama), štipanje itd. Može uključivati i uzimanje ili razbijanje nečijih stvari.

Maltretiranje na internetu i mrežama

je oblik maltretiranja koji se odvija preko digitalnih uređaja poput mobilnih telefona, kompjutera i tableta. Može se desiti putem tekstualnih poruka, aplikacija, društvenih medija, foruma čak i na platformama za igre. To uključuje slanje ili dijeljenje negativnog, štetnog, lažnog ili zločestog sadržaja o nekome.

Reakcija na maltretiranje kako bi se postigli ciljevi održivog razvoja (Sustainable Development Goals = SDG)

Šta su SDG-ovi?

Oni su 17 održivih razvojnih ciljeva koji su bili definirani od strane UN-a 2015. godine , međunarodne organizacije čija je svaka zemlja na svijetu član.

Ciljevi su lista obaveza za planetu da svi zajedno pomognemo u stvaranju našeg svijeta boljim mjestom.

Oni moraju biti postignuti do 2030.

Kao najveća omladinska organizacija u svijetu sa 57 miliona članova, izviđači su odlučili

da odgovore na ovaj poziv na akciju obavezujući se da će doprinijeti preko 3 milijarde volonterskih sati u zajednicama kroz usluge koje izviđači pružaju i usklađivanjem našeg programa i aktivnosti sa ciljem učenja SDG-a.

O SDG-u možete saznati više na <https://sustainabledevelopment.un.org/>

i o Izviđačima za SDG inicijativu na <https://sdgs.scout.org/>

Sve radionice koje su predložene u ovom i drugim priručnicima uskladene su sa ciljevima održivog razvoja, poznatim i kao SDG.

Komplet priručnika i aktivnosti za borbu protiv zlostavljanja usklađen je sa četiri cilja SDG-a, kako ih je definisao UNESCO.

To su:

Učesnik je sposoban da sarađuje sa grupama koje trenutno doživljavaju nepravdu i/ili sukob.

Učesnik razumije važnost mentalnog zdravlja.

Učesnik razumije negativni uticaj ponašanja kao što su ksenofobija, diskriminacija, psihičko maltretiranje i emocionalno blagostanje, te kako ovisnost o alkoholu, duhanu ili drugim lijekovima oštećuje zdravlje i uništava dobrobit.

Učesnik je u mogućnosti promovirati osnaživanje mladih.

Učesnik je u stanju da identificuje i analizira različite vrste uzroka i razloga nejednakosti.

Učesnik ima kapacitet da uoči kada je drugima potrebna pomoć ili da traži pomoć za sebe ili druge

Zašto je važno odgovoriti i spriječiti maltretiranje?

Imamo odgovornost reagovati brzo i efikasno na maltretiranje. Svaki izviđač ima moć pozitivnog djelovanja i spriječavanja maltretiranja ukazivajući drugima poštovanje!

„Djeca koja su zlostavlјana vjerovatno će imati otežan razvoj međuljudskih odnosa, depresiju, usamljenost ili anksioznost, nizak nivo samopoštovanja i akademski patiti [...]“

Jedan od UNESCO-ovih najnovijih izvještaja o vršnjačkom nasilju unutar škola primjećuje da "Skoro svaki treći učenik (32%) je bio maltretiran od strane njegovih vršnjaka u školi barem jednom."

Maltretiranje se može dogoditi bilo kada i bilo gdje i jedan je od najčešćih oblika nasilja do kojeg dolazi između mladih ljudi.

Ali zašto?

Najvažnije, sprječavanje i reagovanje na maltretiranje dozvoljava nam da izbjegnemo opasnije posljedice koje maltretiranje može imati na pojedinca. Ovaj priručnik je kreiran za pomoć mladim u prevenciji opasnih posljedica ovih dešavanja. Izviđački pokret vjeruje da svako od nas može

pomoći preduzimanjem akcija protiv maltretiranja. Kroz igre i aktivnosti, ovaj komplet će pomoći mladim ljudima da budu svjesni i prepoznaju moguće situacije zlostavljanja i što oni mogu učiniti da sprječe ili se suprostave protiv toga.

Obavezno provjerite dostupne resurse za borbu protiv nasilja

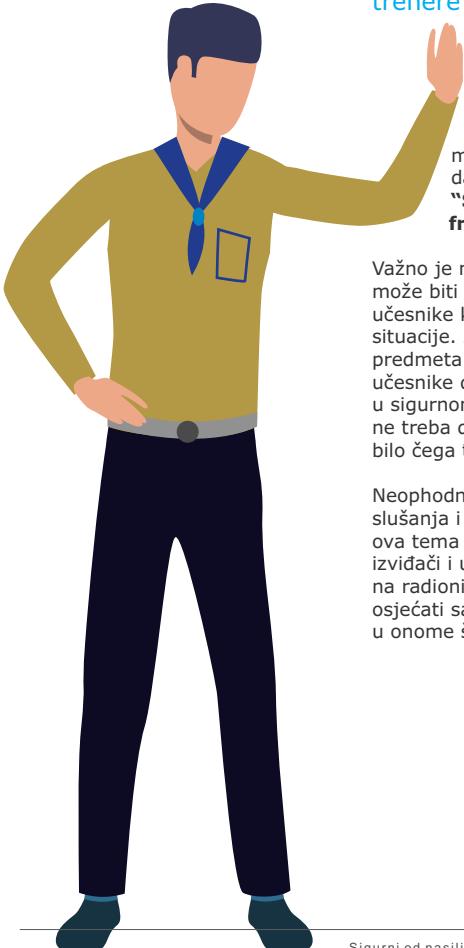
u vašoj zajednici, u vašoj školi ili izviđačkoj organizaciji.

Kao izviđač, mlađi ljudi mogu napraviti stvarnu razliku prakticiranjem **“Safe from Harm”** kulture protiv maltretiranja i učestvovanjem u stvaranju sigurnijeg svijeta za sve! Hajde da počnemo!

2 Anti-Bullying Radionice

Napomena za odrasle vođe, nastavnike, trenere i facilitatore

Cilj ovoga seta je podizanje svijest među izviđačima i onima koji to nisu na temu maltretiranja i osnažiti ih da postanu zagovornici **"Sigurni od nasilja (Safe from Harm)"** prakse.

Važno je napomenuti da ova tema može biti osjetljiva za neke učesnike koji su možda imali takve situacije. Za pažljivo uvođenje predmeta bitno je i podsjetiti učesnike da se ove radionice rade u sigurnom prostoru u kojem нико ne treba da se osjeća posramljen bilo čega tokom boravka u istom.

Neophodno je uspostaviti kulturu slušanja i da podsjetimo da iako ova tema nije tajna, ono što dijeli izviđači i učesnici radionice – ostaje na radionici, tako da se svako može osjećati samopouzdano i zaštićeno u onome što želi dijeliti sa drugima.

Ako ste zainteresovani za više učenja, kontaktirajte lokalnu ili državnu organizaciju izviđača ili nekoga od vođa iz **"Safe from Harm"** tima.

Nijedan učesnik se ne bi trebao osjećati prisiljenim uključiti se ili podijeliti lične podatke tokom bilo koje aktivnosti.

Diskusije takođe mogu ohrabriti neke učesnike da podijele svoja lična iskustva. Odrasle vođe moraju biti spremne da prime svjedočenja, i ponude adekvatnu podršku, koja ponekad uključuje preusmjeravanje diskusije stručnjacima za tu temu.

Osoba koja je žrtva maltretiranja može to pokazati različitim znakovima ili ponašanjem. Svi, a posebno roditelje, nastavno osoblje, izviđački lideri i svi koji rade sa adolescentima i mladima trebaju biti svjesni ovih mogućih znakova:

počinje da preskače časove ili druge uobičajene aktivnosti

postaje povučen, anksiozan ili mu nedostaje samopouzdanje

bježi, plače prije spavanja noću ili ima noćne more

ujutro se osjeća loše ili tvrdi da se osjeća bolesno

popušta u školi

dolazi kući sa pocjepanom odjećom ili oštećenih knjiga

ima imovinu koja je oštećena ili "nestala"

traži novac ili počne krasti novac (koristi za plaćanje nasilnika)

plaši se hodanja ulicom

ne želi da ide u školu ili da ide javnim autobusom

mijenja svoju uobičajenu rutinu

ne želi da ide u školu ili na druga mjesta na koja bi inače želioći

ima neobjašnjive posjekotine ili modrice

dođe kući gladan (znak da je njihov novac ili ručak mogao biti ukraden)

postaje agresivan, tužan, ometa ili nerazumno maltretira djecu, braću i sestre

prestaje da jede

plaši se da koristi internet ili mobilni telefon

nervozan je i reaguje na svaku primljenu poruku

daje nevjerojatne izgovore za bilo koji od gore navedenih znakova

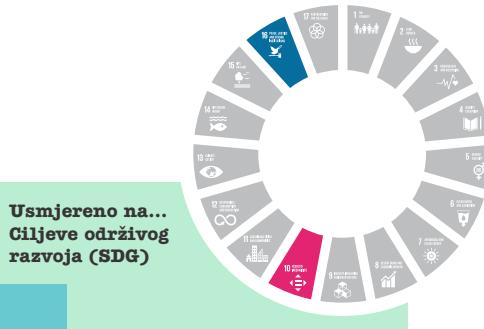

Ovi znakovi i ponašanja mogu ukazivati na druge vrste zlostavljanja ili raznih problema ili problema sa mentalnim zdravljem, zbog čega maltretiranje treba razmotriti kao mogućnost i istražiti. Bitno je napomenuti da maltretiranje nije uvijek vidljivo i ponekad se čak i banalizira od strane odraslih i mladih ljudi.

Sve ovo je naša odgovornost da obratimo dodatnu pažnju na ove znakove i sprječimo da se maltretiranje dešava oko nas.

RADIONICA 1

ZAŠTO LJUDI ZLOSTAVLJAJU?

Giljevi:

Izviđači i planinke:
Razumiju različite razloge
zbog čega neke osobe vrše
maltretiranje da bi znali
kako to bolje sprječiti.

Odrasli / vode:

Podižu svijest o razlozima
maltretiranja i kako to
zaustaviti.

Dob

11-14

(Mlađi izviđači i planinke)

15-18

(Izviđači i planinke)

Ukupno vrijeme

25 minuta

Priprema

- Preuzmite video.
www.youtube.com/watch?v=Hizno9UvWE
- Pripremite laptop i ekran za projekciju videa.
- Pripremite papir i olovke za male grupe po potrebi.

BILJEŠKE

Video projektor,
TV ili kompjuter

Korak 1

Odrasli vođa uvodi radionicu i pokazuje sljedeći video za učesnike:

<https://www.youtube.com/watch?v=Hizno9UvWEs>

To je nijemi video koji ilustruje priče o žrtvi i nasilniku i njihove pozadine.

Papir i olovka
po potrebi

Korak 2

U malim grupama (3 do 5), odrasli vođa pita učesnike da navedu različite razloge koji bi natjerali nasilnika da se ponaša na ovakav način.

Korak 3

Svaka grupa dijeli svoje odgovore s cijelom jedinicom.

Da idemo dalje, odrasli vođa može ponuditi više objašnjenja o maltretiranju:

„Glavni razlozi maltretiranja često su lični problemi. Ovo može uključivati stres i traumu, nisko samopoštovanje, činjenicu da su možda bili i maltretirani, težak kućni život, nesigurni odnosi među drugima“

Da zaključi diskusiju, odrasli vođa može podijeliti sa grupama: Ako se suočavate sa ovakom situacijom ili poznajete prijatelja koji se možda borи sa ovim, bitno je razgovarati s nekim o tome (odrasla osoba kojoj vjerujete, savjetnik, roditelj, prijatelj) i potražiti pomoć.

RADIONICA 2

NENASILNA KOMUNIKACIJA

Giljevi:

Izviđači i planinke:

Biti u stanju riješiti sukob nenasilnom komunikacijom

Odrasli/vode :

Osnažuje i ohrabruje učesnike da razviju alternativne komunikacijske vještine.

Dob

Svi starosni uzrasti

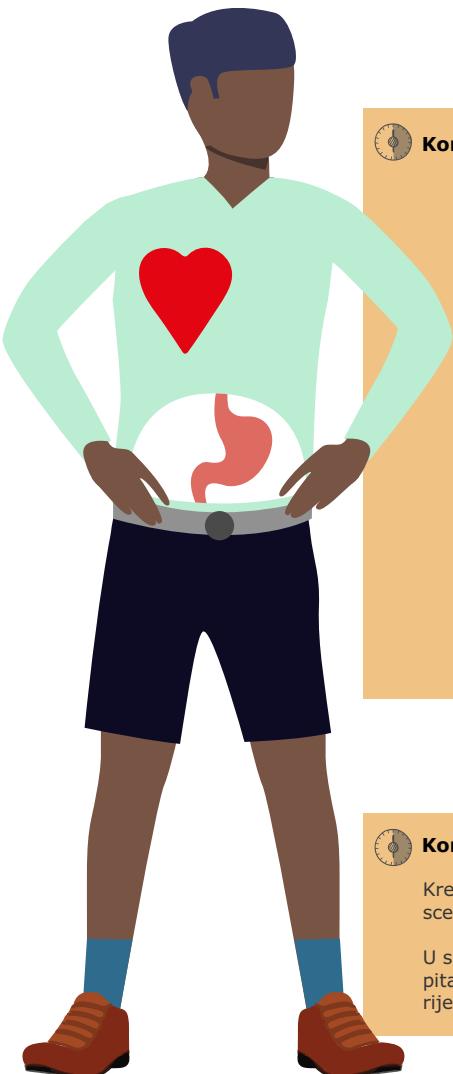

Ukupno vrijeme
40 minuta

Priprema

- Pripremite jedan komad papira po osobi i markere.
- Pripremite karton i markere.
- Odštampajte i izrežite scenarije za distribuciju u malim grupama.

Korak 1

Nenasilna komunikacija (NVC) je korištenje prijateljskih riječi za rješavanje sukoba umjesto da on eskalira. Odrasli vođa crta lutku čovjeka na dasci (kao na crtežu sa strane). Počevši od glave, vođa crta svaki dio tijela lika sa slijedećim informacijama pored:

- **Glava:** Zapažanje: "Primijetio sam da..."
- **Srce:** Osjećaj: "Osjećao sam... kada se to dogodilo"
- **Želudac:** Potreba: „Kada se to dogodilo, trebalo je ovako postupiti...“
- **Stopala:** Zahtjev: "Bio bih zahvalan ako biste mogli... zbog toga će mi biti bolje"

Oni simboliziraju korake nenasilne komunikacije i procesa rješavanja sukoba.

Kada shvate primjer, svaki učesnik može crtati korak po korak lutku, primjenjujući njene dijelove i odgovore na situaciju koju su vidjeli ili doživjeli.

Dokumenti sa scenariom

Korak 2

Kreirajte male grupe na osnovu broja učesnika, naznačeno na scenarijima (sljedeća stranica) i podjelite papire svakoj grupi.

U svojim grupama, izviđači čitaju situaciju i odgovaraju na pitanja koristeći 4 koraka nenasilne komunikacije da pokušamo riješiti konflikt.

PRIMJERI SITUACIJA

11-14 (mladi izviđači i planinke)
15-18 (izviđači i planinke)

3 igrača

Vi ste na svom prvom sastanku jedinice sa svim drugim izviđačima. Rasim je veoma stidljiv. On je nov i ne poznaje nikoga. Tokom cijelog dana, on je bio posljednji koji je izabran u timove tokom utakmica i on je sjedio i jeo sam u vrijeme ručka. Tokom posljednje utakmice, nenamjerno je ispuštilo loptu zbog koje je njegov tim izgubio...

Vlado, drugi član jedinice, naljuti se. Više: „Ti si takav gubitnik!“, Rasim odlazi bez riječi, vidljivo uznenimore. Lejla je posmatrala cijelu ovu scenu.

- Putem nenasilne komunikacije, kako bi Rasim pričao sa Vladom o tome šta se desilo?
- Kako bi Lejla mogla pomoći Rasimu da razgovara sa Vladom o ovoj situaciji?

11-14 (mladi izviđači i planinke)
15-18 (izviđači i planinke)

2 igrača

Denis i Nihad su ljuti jedan na drugog. Oni su prestali razgovarati otkako je Denis počeo izlaziti sa Nihadovom mlađom sestrom. Bili su najbolji prijatelji prije, ali Denis nije imao hrabrosti da kaže Nihadu istinu o tome kako se osjećao. Kada je otkrio vezu, Nihad je bio tako ljut da je počeo da se ponaša kao da Denis nikada nije postojao.

- Šta bi Denis mogao reći Nihadu da pokuša riješiti sukob korištenjem nenasilne komunikacija?
- Šta je Nihad mogao reći Denisu da izrazi svoja osjećanja koristeći nenasilnu komunikaciju kada je otkrio da njegov prijatelj izlazi sa njegovom sestrom?

11-14 (mladi izviđači i planinke)
15-18 (izviđači i planinke)

3 igrača

Ćule je najmlađa osoba u izviđačkoj jedinici. Uvjet je ljubazan i pomaže. Dino, drugi pripadnik jedinice, uvijek ga naziva čudnim imenima jer je Ćule vrlo mali, ali Ćule se uvijek smije onome što kaže. Jednog dana, Elma dolazi do Ćuleta i kaže mu: "Vidjela sam tog Dinu mnogo te zadirkuje zbor tvoje veličine. Odlično je to da tako dobro prihvataš". Ćule se jako naljutio na nju: „Nisam ja uopšte mali a ti ne razumješ ništa. Samo se pretvaram da me nije briga kako ne bih imao problema sa njim, ali znam po tvojoj reakciji da si glupa kao i on!“ U tom trenutku dolazi Dino. Ćuo je sve.

- Kako je Dino mogao reagirati na ovu situaciju koristeći nenasilnu komunikaciju?
- Kako je Ćule mogao reći Elmi istu stvar sa nenasilnom komunikacijom?

7-11 (poletarci i pčelice)

3 igrača

Goran je uznenimiren. Danas je veoma poseban dan u kampu jer njegov tim kuha za sve druge ručak, ali je zaboravio recept koji je trebalo da donese. Zbog toga tim mora improvizovati. Svi kažu „u redu je“, ali Goran se oseća kao da su svi uznenimireni s njim. Mirjana, najstarija osoba u timu, predlaže da svih sjednu i razgovaraju o tome tokom užine. Sakib, još jedan član tima, reaguje: „Nema potrebe, on ionako uvijek sve zaboravlja.“

Goran je tako frustriran na Sakiba da kaže: "Tako si glup!"

- Šta je Sakib mogao reći korištenjem koraka nenasilne komunikacije da se Goran ne bi uvrijedio?
- Kako je Goran trebao reagovati putem nenasilne komunikacije?
- Šta je Mirjana mogla reći Goranu i Sakibu da sprječiti nastanak ovakve situacije?

7-11 (poletarci i pčelice)

3 igrača

Treći je vikend u godini i svi se osjećaju potpuno uključenima u jedinice i zadovoljni su u grupi. Sara je novi član i jako je sretna jer se osjeća priključenom svima i ide na svoje prvo noćenje van kuće.

Kada Sara stigne na odredište , Toni, još jedan član jedinice, prilazi joj i kaže: „Ti još uvijek spavaš sa svojim medvjedićem iako ti je 12 godina? Ha ha to je smiješno, jesli li ti beba?”

Sara se jako ljuti na Tonija. Ona odlučuje da više nikada neće razgovarati sa Tonijem.

- Kako Sara može razgovarati sa Tonijem koristeći nenasilnu komunikaciju?
- Kako bi Toni trebao razgovarati sa Sarom poslije prozivke o njenim navikama i medvjediću?

RADIONICA 3

KANTA VODE

Usmjereni na...
Ciljeve održivog
razvoja (SDG)

Ciljevi:

Izviđači i planinke:
Podići samopoštovanje kroz
davanje lošeg
iskustva.

Odrasli/vode:

Ponudite učesnicima sigurno
okruženje da ružno iskustvo
ostave iza sebe i krenu dalje.

Dob

Svi starosni uzrasti

Ukupno vrijeme
20 minuta

Priprema

- Pripremite kantu vode,
- Markeri koji se brišu i komadi papira.
- Odštampajte priču iz knjižice.

BILJEŠKE

Priča na narednoj stranici

Korak 1

Odrasli vođa čita priču o 2 prijatelja u pustinji ili zamoli neke od učesnika da je pročitaju naglas. Vođa pita učesnike o njihovoj početnoj reakciji na priču.

Komadići papira,
izbrisivi markeri

Korak 2

Vođa traži od svakog učesnika da napiše na papiru loše iskustvo koje su proživjeli ili svjedočili, a voljeli bi da ga zaborave.

Vođa treba razjasniti da ono što je napisano na papiru pripada pojedinoj osobi i ona to ne mora dijeliti ako ne želi.

Velika kanta vode

Korak 3

Svaki izviđač će otići do kante vode i baciti svoj papir u kantu. Mastilo markera će nestati simbolizirajući "odlazak" loše uspomene.

Nakon što svaki izviđač baci svoj komad papira u kantu, odrasli vođa će održati završni govor o tome kako nas prevladavanje i otpuštanje teških situacija čini jačim za budućnost.

Dva prijatelja su šetala pustinjom.
Tokom putovanja ulaze u svađu.
Prvi prijatelj udari šamar drugom
prijatelju. Onaj što je dobio šamar je
povrijeden, ali bez riječi nešto je
napisao u pijesku:
**„Danas me moj najbolji prijatelj
ošamario.“**

Nastavili su hodati, sve dok nisu
našli oazu, gdje su odlučili da se
okupaju. Odjednom, drugi
prijatelj, onaj koji je ranije na
putovanju, dobio šamar,
zaglaviti u živom pijesku i počinje
da se davi. Bez razmišljanja, prvi
prijatelj dolazi i spašava ga.

Nakon što se drugi prijatelj oporavio
od skorog davljena, napisao je na
kamenu:
**„Danas mi je moj najbolji prijatelj
spasio život.“**

Prijatelj koji je ošamario i spasio mu život
upitao ga je: "Nakon što sam te povrijedio,
napisao si u pijesku, a sada pišeš na
kamenu. Zašto?"

Prijatelj je odgovorio:
„Kada nas neko povrijedi, mi trebamo to
zapisati u pijesak, gdje vjetrovi oprosta to
mogu izbrisati.

Ali, kada neko uradi nešto
dobro za nas, mi moramo
to uklesati u kamen gdje
nijedan vjetar ne može
učiniti da se to zaboravi."

Prijatelji u pustinji

RADIONICA 4

PROGRAMIRANJE VAŠEG STRESA

Usmjereni na...
Ciljeve održivog
razvoja (SDG)

Ciljevi:

Izviđači i planinke:
Razviju sposobnost za bolje predviđanje i smanjivanje stresa.

Odrasli/vode:

Dozvole učesnicima da odstupe od svog stresnog opterećenja.

Dob

11-14
(Mlađi izviđači i planinke)
15-18
(Izviđači i planinke)

Ukupno vrijeme
30 minuta

Preparacija

- Odštampajte jednu kopiju lista reprogramiranja stresa za svakog učesnika.
- Pripremite onoliko olovaka koliko ima učesnika.

BILJEŠKE

Korak 1

Odrasli vođa traži od učesnika da imenuju stvari koje su za njih stresne u njihovim životima.

Papir i olovka po osobi

Korak 2

Odrasli vođa svakom učesniku dijeli list za reprogramiranje stresa i objašnjava im pravila igara:

Svaka osoba će morati na listu u kutijama da zapiše šta je stresno u njihovom životu.

Zatim, sa još 3 druga učesnika, pokušat će zajedno pronaći tri različita mehanizma snalaženja koji pomažu da ovo pitanje bude manje stresno.

Svaki učesnik zatim će upisati rješenja ispod svake kutije.

Korak 3

Svakom učesniku treba trenutak da napiše pojedinačno dolje u kutijama zbog čega su pod stresom.

Korak 4

U grupama od po 4, izviđači će jedni drugima reći koji je njihov stres i razmišljati sa drugima o načinima da ga ponovo programiraju.

1.

2.

3.

1.

2.

3.

1.

2.

3.

1.

2.

3.

RADIONICA 5

PRIVLAČNA KAMPANJA

Usmjereni na...
Ciljeve održivog
razvoja (SDG)

Ciljevi:

Izviđači i planinke:
Napišite jednostavnu rečenicu da izrazite stav protiv maltretiranja.

Odrasli/vode:

Podržite učesnike da izraze pozitivnu poruku i osnažite ih da postanu borci protiv maltretiranja.

Dob

Svi starosni uzrasti

Priprema

- Odštampajte kopije okvira kampanja.
- Pripremite šarene markere, olovke i likovni materijal (naljepnice, šljokice, boje, ljepljive trake itd.).

Ukupno vrijeme
20 minuta

BILJEŠKE

Korak 1

Odrasli vođa uvodi sesiju objašnjavajući da širom svijeta ljudi stvaraju umjetnost koja se bori protiv nasilja, diskriminacija, maltretiranja itd. (vođa može pokazati primjer postojeće umjetnosti i kampanje putem interneta). Zatim, vođa poziva učesnike da učestvuju u ovoj kampanji dizajnom postera.

Korak 2

Pojedinačno ili u timovima, učesnici kreiraju vlastite postere upečatljivih rečenica koje se bore protiv maltretiranja.

Korak 3

Svaka grupa ili učesnik predstavlja svoje plakate objašnjavajući rečenicu koju su odabrali. Plakati se mogu okačiti u izviđačkoj sali ili kampusu, holu škole, u zgradama, javnom plakatnom mjestu i sl.

RADIONICA 6

ZAGONETKA POVJERENJA

Usmjereno na...
Ciljeve održivog
razvoja (SDG)

Ciljevi:

Izviđači i planinke:
Podržite druge izviđače ili drugove u savladavanju izazova.

Odrasli/vode:

Dozvolite učesnicima da razumiju kako oni mogu doći do pomoći i podržati jedni druge.

Dob

Svi starosni uzrasti

Ukupno vrijeme
15 minuta

Priprema

- Pripremite slagalicu štampanjem i rezanjem na komade slike na sljedećoj stranici.
- Pobrinite se da imate izviđačku maramu ili nešto što će pokriti oči učesnika.

BILJEŠKE

Korak 1

Odrasli vođa stvara timove od 3 do 5 učesnika i objašnjava igru. Jedan od članova tima će morati da pokrije njihove oči dok će ih drugi morati voditi da pronađu slagalicu, vratite je i složite je pokrivenih očiju.

Vodiči ne smiju dodirivati učesnika sa povezanim očima i mora se pobrinuti da je učesnik siguran u svakom trenutku. Vođa može odlučiti da li je ovo takmičenje u brzini timova.

Slagalica i marama za pokriti oči učesnika

Korak 2

Izviđači igraju igru.

Korak 3

Kada se igra završi, odrasli vođa pita slijepce da otkriju kako su se osjećali tokom igre. Zatim, on pita kakav je grupni osjećaj.

Nakon što su oboje odgovorili, vođa objašnjava da je igra ilustracija svakodnevnog života: ako dođe do problema, uvijek je bolje potražiti pomoći, jer će biti lakše naći rješenje sa drugima nego sam.

Ovaj dio materijala za štampanje je napravljen da ponudi dodatne vodiče na temu "Sigurni od nasilja" za odrasle vode. To je jednostavan način za štampanje i dijeljenje materijala sa izviđačima ili učenicima, tako da na njima mogu naučiti dobre prakse kako da budu sigurni i kako da sprječe maltretiranje.

Zavjet protiv zlostavljanja funkcioniše kao dodatni alat za predstavljanje učesnicima nakon što završe radionice tako da se mogu obavezati da će biti branioci sigurnijeg okruženja za sve.

Karte:

- 3a Učenje kako biti siguran od nasilja
- 3b Kartica "Ostati siguran"
- 3c Obećanje protiv maltretiranja

3 Materijal za printanje

Zajedno možemo biti sigurni od nasilja!

"Ne možete se igrati sa nama."

"Ti si glup."

"Niko te ne voli!"

"Hej, daj mi to!"

"Makni mi se s puta!"

Da li ikad čujete ove loše riječi negdje u svom okruženju?

Vidite li loše radnje poput udaranja, šutanja ili guranja? Postoji naziv za ovu vrstu lošeg ponašanja. To se zove maltretiranje i povređuje sve. Mjesta na kojima se dešava maltretiranje su poznata po nasilništvu i nisu sigurna. Ona nisu dobro i sigurno okruženje da na njemu učite ili se zabavljate. Izviđači, vaši roditelji, starija braća ili sestre, nastavnici, pedagozi imaju alate za pomoći pri zaustavljanju i sprječavanju maltretiranja a vi možete biti podrška.

Šta je maltretiranje?

-
- udaranje
 - krađa ili razbijanje nečijih stvari
 - guranje
 - davanje grubih znakova rukom
 - udaranje nogama
 - širenje glasina
 - zadirkivanje
 - spoticanje
 - upućivanje zlih telefonskih poziva
 - iznošenje laži o ljudima
 - nazivanje pogrdnim imenima
 - činiti da se ljudi osjećaju loše
 - štipanje
 - prijetnje
 - izostavljanje drugih
 - slanje loših tekstualnih poruka

Smjernice za izviđaštvo i ponašanje bez nasilja

- Maltretiranje nije dozvoljeno u izviđaštvu ili bilo gdje drugdje.
- Ne zadirkujemo, ne nazivamo pogrdnim imenima i ne ponižavamo ljude.
- Ne udaramo, ne guramo, ne udaramo nogom ili šakom.
- Ako vidimo da je neko maltretiran, progovorimo i zaustavimo to (ako možemo) ili odmah potražimo pomoć.
- Kada radimo stvari kao Grupa, uključujemo sve i pobrinemo se da niko nije izostavljen.
- Pobrinimo se da se svi osjećaju dobrodošli.
- Slušamo mišljenja drugih.
- Odnosimo se jedni prema drugima s ljubaznošću i poštovanjem.
- Poštujemo jedni druge.
- Tražimo dobro u drugima i cijenimo razlike.

Šta ako sam maltretiran/na?

Da!

- Ako se ne osjećate sigurno, produžite dalje (ili pobegnite!).
- Zapamtite—pričanje nije dosadno! Pomaže vam da ostanete sigurni. Ispričajte osobi od povjerenja o onome što vam se dešava.
- Ako ste ozlijeđeni, pokažite odrasloj osobi od povjerenja sve ogrebotine ili modrice.
- Druži se! Djeca koja maltretiraju vole da budu zla prema djeci koja su sama i izdvojena. Igrajte se sa drugom djeecom i nasilnici vas mogu ostaviti na miru.
- Ostanite blizu odraslih u koje imate povjerenja u slučaju da se ne osjećate sigurno.
- Zauzmite se za sebe. Ako se osjećate sigurnim da to učinite, zamolite osobu da prestane
- Koristite snažan glas. Reci: "Ostavi me na miru!" Ili: „Ne sviđa mi se to. Prekini."

Ne!

- Ne uzvraćajte. Nasilnik vas može pokušati povrijediti još više.
- Nemojte prijetiti niti zvati nasilnike lošim imenima.
- Nemojte paničariti i pokušajte da ostanete mirni.
- Udaljite se od osobe koja vas maltretira i nađite nekoga ko može pomoći.
- Nemojte zanemariti maltretiranje. Maltretiranje ne prestaje samostalno. Morate reći osobi koja to radi da vas ostavim na miru.
Ako se ne osjećate sigurnim da uradite ovo, zamolite odraslu osobu za pomoć.

U slučaju da vidite da maltretiraju druge:

- Odbijte da se pridružite nasilnicima, bilo na internetu ili u pravom životu.
- Govorite. Koristite riječi poput ove: „Nemoj ga tako tretirati“ ili „Prestani da je udaraš.“
- Recite odrasloj osobi u koju imate povjerenja za maltretiranje.
- Budite prijatelj osobi koja je maltretirana.
- Uključite ljude koji bi se mogle osjećati izostavljenim iz društva.

Važno!

Nikad se ne bori sa osobom koja je nasilna. Još borbe i rasprave samo pogoršava stvari.

Šta ako maltretirate druge?

Ljudi koji maltretiraju nisu loši ljudi, nego je njihovo ponašanje to koje je loše. Nikad nije kasno napraviti pozitivnu promjenu:

- Zaustavite maltretiranje odmah!
- Počnite tretirati sve ljude onako kako želite da se drugi odnose prema vama ili vašim najbližima.
- Razgovarajte sa odraslima u koje imate povjerenja, poput roditelja, odraslih vođe i učitelja. Recimo im o svojim osjećajima. Zatražite njihovu pomoć.
- Ako počnete da se osjećate uznenimoreno ili ljuto, prestanite i razmislite. Duboko udahnite. Nemojte maltretirati nekoga. Razmislite o boljim izborima.

Podsjetnik!

Vi odlučujete o svojim postupcima.
Vi ste zaduženi za ono
šta radite i odgovorni ste
za svoje postupke.
Možete odlučiti zaustaviti
maltretiranje i početi
poštovati druge.

Zavjet protiv nasilja

Ja, _____

slažem se da radimo zajedno na zaustavljanju maltretiranja.

POTPISIVANJEM OVE OBAVEZE PRIHVATAM DA:

- Odnosim se prema drugima s poštovanjem
- Pokušam uključiti u grupu one koji su izostavljeni.
- Odbijam da maltretiram druge.
- Odbijam gledati, smijati se ili se pridružiti kada je neko zlostavljan.
- Ću prijaviti odrasloj osobi svaki slučaj maltretiranja.
- Pomoći onima koji su žrtve maltretiranja.
- Pomoći da učinimo izviđaštvo i svijer sigurnijim mjestom za sve.
- Radim na stvaranju sigurnije zajednice unutar i izvan izviđača.

Potpisao _____ Datum _____

Zavjet protiv nasilja

Ja, _____

slažem se da radimo zajedno na zaustavljanju maltretiranja.

POTPISIVANJEM OVE OBAVEZE PRIHVATAM DA:

- Odnosim se prema drugima s poštovanjem
- Pokušam uključiti u grupu one koji su izostavljeni.
- Odbijam da maltretiram druge.
- Odbijam gledati, smijati se ili se pridružiti kada je neko zlostavljan.
- Ću prijaviti odrasloj osobi svaki slučaj maltretiranja.
- Pomoći onima koji su žrtve maltretiranja.
- Pomoći da učinimo izviđaštvo i svijer sigurnijim mjestom za sve.
- Radim na stvaranju sigurnije zajednice unutar i izvan izviđača.

Potpisao _____ Datum _____

SCOUTS®

Creating a Better World

© World Scout Bureau Inc.
January 2020

World Scout Bureau
Global Support Centre
Kuala Lumpur Suite 3, Level 17
Menara Sentral Vista
150 Jalan Sultan Abdul Samad
Brickfields, 50470 Kuala Lumpur
MALAYSIA

Tel.: + 60 3 2276 9000
Fax: + 60 3 2276 9089

worldbureau@Scout.org
Scout.org

OFFICE OF THE SPECIAL REPRESENTATIVE OF THE SECRETARY-GENERAL ON VIOLENCE AGAINST CHILDREN

INTERETHNIC PROJECT
INTERETNIČKI PROJEKT
INTERÉTNÍČKÝ PROJEKT

"Objavljivanje ovog materijala je dijelom finansirano grantom Ministarstva vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država (Department of State). Mišljenja, nalazi i zaključci koji su ovdje navedeni pripadaju autorima i ne odražavaju nužno mišljenja, nalaze i zaključke Ministarstva vanjskih poslova Sjedinjenih Američkih Država."

"This material was funded in part by a grant from the United States Department of State. The opinions, findings and conclusions stated herein are those of the author[s] and do not necessarily reflect those of the United States Department of State."

Endorsed by:

Share your experience with us!

For any comments, doubts or support regarding this toolkit, reach us at
safefromharm@Scout.org

For more resources and trainings go to
Scout.org/safefromharm